

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tariful, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

DELA REUNIUNE

Premiile Reuniunii pentru anul 1900.

I.

Două premii de 10 coroane în aur pentru acei membri ai Reuniunii, cari vor dovedi că au pus de nou în primăvara de față cel puțin 50 de altoi în grădinile lor.

II.

Un premiu de 10 coroane în aur, pentru acea școală de pomi, respective pentru acel membru al Reuniunii, care va dovedi mai mult spor în primăvara aceasta în o asemenea școală.

III.

Cinci premii de câte 20 coroane pentru acei membri ai Reuniunii, — de aproape sau de departe — cari vor dovedi că și-au cumpărat în anul acesta câte o viteluşă de prăsilă de soiul curat Pinzgau sau Bern.

Cucuruz „Regele preriilor“

Comitetul Reuniunii noastre recomandă cu toată căldura economilor noștri a se îndelețnică cu cultivarea cucuruzului zis „Regele preriilor“ ca fiind unul din soiurile ce întrunesc aievea cele mai deservite însușiri bune ale cucuruzurilor.

1 ferdelă de 20 litre costă 2 cor. 50 bani (1 fl. 25 cr.).

Mai puțin ca o ferdelă nu se vinde.

Cine vrea îl poate primi prin noi. Noi mijlocim trimiterea lui, și anume a unui cucuruz de soiul numit, dar' adevărat curat, necorcit.

Membri la Reuniune.

S'au mai înscris:

Din **Vinerea** (afară de cei 3 membri pe viață și doi ordinari publicați deja): Daniil Păcurariu, preot, Porfiriu F. Nicoară, inv., Ioan Iosif, primar, Ioan Borsa I. Avram, Ioan Simedru lui Ion I. Gligor, Ioan Crăciun lui Adam și Ioan Macarie, membri ordinari, ear' Vasile Herlea lui Nicolae, Vas. Lupu I. Iosif, Crăciun Lupu, Nicolae Barb lui Georg, Nicolae Lupu, Nicolae Barb lui Apostu și George Văidean, membri ajutători.

A 5-a PRELEGERE ECONOMICĂ

Dumineca trecută (5/18 Martie) comitetul Reuniunii noastre a ținut a 5-a prelegere economică, în comuna mare și frumoasă **Vinerea**. Prelegerea s'a ținut în biserică, fiind de față popor foarte numeros, ca la 250—300 de bărbați și femei. Am văzut și vre-o 3 țe-

rani frunțași, membri ai noștri, veniți din Biniținți pentru prelegere și dl inv. Muntean din Cugir. Inteligența locală bine reprezentată: dl notar pens. Herlea și fiul noul notar, dl preot Păcurariu, inv. Nicoară, Nic. Mihăilă și alții.

Din partea comitetului nostru erau de față: președ. Dr. I. Mihu, N. Vlad, I. Mihaiu, Dan. David, N. Mihăilă, secretarul I. Moța și cassarul Valer Orbonas.

Președ. Dr. Mihu a deschis la orele 2 d. a. prelegerea prin cuvinte alese, dând apoi cuvânt dlui I. Mihăilă să-și țină prelegerea asupra cultivării plantelor de nutreț, special a trifoiului și luternei, apoi dlui D. David pentru a prelege și aici asupra altoirii și stropirii vitei. Au preles cu același bun succes ca și în locurile de mai nainte.

S'a dat rînd apoi secretarului Reuniunii noastre I. Moța să vorbească poporului despre însemnătatea *întovărășirilor, însoțirilor*. Prelegătorul zice că îmbunătățirile economice ce ni-se cerură și în prelegerile de mai nainte, dar' mai ales altele și mai mari și mai multe ce se vor cere încă și poporului nostru, dacă e să ajungă și el la înălțimi în ale economiei, — sunt lucruri bune dar' multe din ele ne recer cheltueli cari trec peste puterea noastră ca singuratici. Știința a descoperit multe și în ale economiei, și de te folosești de descoperirile ei, vei înainta repede și bine, dar' noi de multe-ori vedem binele stându-ne aci nainte și nu ne putem atinge de el pentru puținătatea puterilor noastre ca singuratici. Știm cât e de folositoare o mașina de sămănat, că cruțăm cu ea atâta sămănță, că vînzîndu-o ai putea plăti acuși toată darea satului din ea, știm ce bună e grapa de fînațe, că ne dă tot după al treilea car de fîn un al patrulea, — dar' sub cuvînt că nu putem da sute de fl. pe mașina de sămănat și zeci de fl. pe o grapă, — stăm locului și gospodăria noastră suferă foarte mult, și bogăția rămîne perdată.

E drept că unui econom mijlociu singuratic, îi e greu a-și cumpăra aceste și alte mașini cari l'ar îmbogăți altfel repede, — dar' oare 10—20—30 întovărășiți în scopul acesta, n'ar putea ce nu poate unul fiecare? Ba da, ar putea încă pe ușor. Și purcezînd de

aci, prelegătorul arată cât de multe sunt nevoile vieții la orașe ca și la sate, în țeri și la popoare înaintate ca și mai înapoiate, nevoi pe cari singuratici nu le pot birui, — dar' arată, citînd multe feluri de societăți dela orașe, ca societăți pentru cetit de cărți și foi, pentru ajutorarea bolnavilor, pentru casuri de moarte, etc., cari toate același »nu pot« al singuraticului vor să-l biruiască, că mai mulți laolaltă îl biruesc! Căci au văzut oamenii că ce unul nu poate, doi, trei, zece, o sută, pot pe ușor, pe neșimțite chiar, și au început a înjgheba *însoțiri, tovărășii* pentru întimpinarea a tot felul de greuri a vieții. Și au reușit.

De e însă undeva de folos întovărășirea — zice dl Moța — *apoi ea mai ales binecuvîntate roade dă în economie, în plugărie*. Unde economii s'au strîns în însoțiri și și-au cumpărat laolaltă mașini și unelte economice bune, acelea s'au dovedit a fi nu cheltueli pentru ei, ci darul lui Dumnezeu, așa frumos sporește economia și binele ce se revărsă peste ei, pe urma folosirii acestor unelte și mașini. Să par scumpe dînd pe unele din ele sute de floreni, dar' viața arată că fiecare se plătește, unele îndoit și întreit, în cel dintîi an de folosință, așa că socotind asta, *toate mașinile economice sunt foarte ieftine*, și noi păcătuim de moarte contra noastră înșine, că nu ne întovărășim în fiecare sat în scopul aducerii de unelte și mașini economice. Deocamdată cele mai neapărat trebuincioase.

Îndeamnă pe ascultători să se gîndească asupra lucrului și să facă un bun început în această comună mare și frumoasă, că lor înșile bine își vor face.

Prelegerile, precum și împărțășirile date printre ele de președintele Dr. Mihu asupra ajutorului ce Reuniunea noastră îl dă la procurarea de seminte economice și unelte agricole sau la întemeierea de tovărășii și însoțiri de ori-ce fel, — au fost primite cu bucurie și aclamări de numerosul popor. Mai mulți s'au înscris de nou membri la Reuniune și abonenți la foaia noastră.

Dorim fraților Vinereni ca cât mai curînd să-i putem felicita pentru întemeierea vre-unei însoțiri de bine obștesc.

„Ardeleana“.

Joia viitoare se ține a 14-a adunare generală a institutului de credit și economii „Ardeleana“ din loc. Raportul Direcțiunii către adunare arată printre altele următoarele:

Direcțiunea se află în plăcută poziție a vesti adunării și de astă-dată, că dezvoltarea regulată și progresivă a institutului, urmata fără întrerupere dela întemeierea sa, s'a urmat în chip firesc și în anul trecut.

Fondurile băncii la sfârșitul anului 1899 erau 781.136 cor. 56 bani, cu 60.433 cor. 88 bani mai mari ca în anul dinainte.

Depunerile (banii încredințați spre păstrare și creștere la bancă) au crescut față de anul celalalt cu 210.384 cor. 89 bani, ajungând la cifra de 1.800.616 cor. 79 bani.

Având aceste mijloace proprii înmulțite, banca și-a scăzut împrumuturile ce avea luate dela „Albina“ și banca austro-ungară, cu peste 100.000.

Din venitul seu curat de 64.808 cor. 42 fl. direcția propune să se dea pentru scopuri culturale și de binefacere românești 2200 cor. și anume:

Fondului »Reuniunii economice din

Orăștie», cuota V. de	1000 cor.
Scoalei gr.-or. din Balșa	100 »
» » » Biniști	100 »
» » » Băcăinți	100 »
» » » Sibot	100 »
Soc. »Rom. Jună» din Viena	100 »
Mesei studenților din Brad	100 »
Pentru o expoziție agricolă	223 »
S'au dat înainte peste an	376 »

A acționarii vor primi 10% după capitalurile vârsate în acțiuni.

Mersul afacerilor a fost, peste tot privit, regulat.

Statutele schimbate în adunarea generală extraordinară din Decembrie a. tr. au fost întărite de tribunal, și în urma acestora direcțiunea și-a dat dimisia, rămânând adunării acesteia a-și alege direcțiunea întreagă din nou, și a întregi comitetul de supraveghere cu doi. Să va raporta asupra deschiderii cancelariei advocațiale proprii; să vor supune desbaterii nouele regulamente pentru funcționarii și comitetul de supraveghere, etc.

AGRICULTURĂ

Ovăsul.

Ovăsul este una din plantele, ce se sãmăna mai de timpuriu primăvara. Adevărat că cultura lui nu este așa extinsă, ca a grâului, cucuruzului ș. a., dar' pentru aceea își are și el însemnătatea sa în economie. Pentru mare

parte a animalelor de casă grăunțele de ovăs fac un serviciu foarte bun, îndeosebi pentru cai sunt neapărat trebuincioase, dacă ținem ca ei să fie cai, nu mărtoage, și dacă e ca ei să fie aievea spornici la mers și la lucru, să capete sânge și să se îngrășe. Ba grăunțele de ovăs sunt un nutreț minunat și pentru mânzi, cum și pentru viței, miei ș. a.

Dar' nu numai aceasta e pricina, că ovăsul se cultivă din partea multora, ci și aceea, că rar plugar, care se nu aibă soiuri mai slabe de pământ, unde alte plante nu isbutesc.

Soiurile de ovă sunt numeroase. Din cele ardelenene este mult lăudat ovăsul de Bucium, în comitatul Făgărașului. Un hectolitru (o găleată veche) din acest ovăs cântărește până la 64 kilograme. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului» a împărțit în anii trecuți membrilor sei *orz de Hanna*, soiu aievea de frunte, și vrednic de recomandat în toată privința.

Ovăsul nu este alэгător, se face mai în fiecare loc, fie cât de sэрac, cum și în țelină arată pentru întâiașidată. În pământurile mai bune, el aduce roade bogate, în cele desfundate de nou isbutește de minune, și ani de-a rândul se poate cultiva pe astfel de locuri. Unde nu se lasă ogor, ci este introdusă rotațiunea în economie, ovăsul se poate sãmăna după ori-ce plantă, și de obicei rotațiunea se încheie cu ovăs.

El se mulțumește și numai cu o arătură, dacă pământul e curat de buruieni, sau dacă nu-l sãmănam în țelină. În cele două întâmplări din urmă sunt de lipsă două arături. Cele mai priincioase arături pe seama ovăsului sunt cele de toamnă. El se face însă și numai în arătură de primăvară, chiar și la întâmplare de a se sãmăna în țelină spartă acum. În această întâmplare însă se aruncă sãmânță mai multă ca de obicei.

Ovăsul de sãmânță trebuie să cântărească 44—50 klgr. la hectolitru; cel negru cântărește 50—62 klgr.

Ovăsul se sãmăna prin împrăștiere și cu mașina. În cazul întâiu se cer 3½ până la 4 hl., în cazul al doilea 2½ până la 3 hl. la hectar.

Sãmânța trebuie să fie îngropată de obicei 5—10 centimetri afunzime; în pământ nėsipos însă și mai adânc. La țară, unde pământul se svântă în pripă, sãmănatul e de a se face cât mai de timpuriu, anume în Martie; în

locuri reci și umede se poate sãmăna numai în Aprilie și chiar și în Maiu. După sãmănat, arătura se grapă și tăvăluște. Săpătul îi face bine și mai târziu, și anume după-ce a căpătat 3 foi. Se coace în timp de 4—5 luni dela sãmănat.

Unde sãmănăturile de grâu au perit, se poate sãmăna prin Maiu ovăs, care se poate coace până toamna sau cel puțin ne poate da nutreț bun pentru vite, mai cu seamă sãmănându-se împreună cu mazărice.

Ovăsul numai arare-ori se plivește; pentru-că această lucrare nu se prea plătește. Fiind de tot ierbos și plin de buruieni, ovăsul se cosește pe timpul înspicării. Cu chipul acesta el ne dă un nutreț prețios pentru animale. De altcum și paie și pleava de ovăs fac bun serviciu în această privință.

Ovăsul copt se secără cu secerea, sau se cosește cu coasa împedecată, pe urma căreia, el rămâne spic către spic și se poate lega cu înlesnire în snopi.

În anii priincioși și pe locurile bogate ovăsul dă 40—50 hl., și mai bine, la hectar.

În unele țeri, unde alte spicoase nu isbutesc, parte mare a locuitorilor se nutresc cu pâne de ovăs. Chiar și Slovacia din munții de Miază-Noapte ai Ungariei și Românii din Maramurș, mănâncă pâne de ovăs. Ear' în timpuri de foamete și oamenii dela locurile cele mai mănăse s'au bucurat având macar pâne de ovăs.

ROMUL SIMU

INSOTIRI, TOVARĂȘII

Magazine de bucate.

Iniințarea.

Vrem să scriem pe înțelesul tuturor și de aceea dela început spunem, că putem alcătui **două feluri** de magazine de bucate, care se deosebesc ca cerul de pământ, unul de altul.

Dacă hotărîm la început că *venitul curat*, ce-l vom avea din magazin îl dăm tot pentru biserică și școală, adică pentru acoperirea trebuințelor bisericii și școlii sau pentru alte scopuri de binefacere, atunci magazinul nostru intră în clasa *reuniunilor de binefacere*, care se conduc după ordinațiuni ministeriale date anume. Dacă însă hotărîm, că *venitul curat*, ce-l vom avea din magazin să fie împărțit între

tovarăși, ca câștig de întreprindere, atunci magazinul nostru intră în clasa *însoțirilor*, care se conduc după §§-ii 223—257. (Titlul XI) din *Legea comercială* din 1875, articolul XXXVII.

Să spunem noi dela început că oare care din aceste două feluri de magazine sunt mai potrivite, nu putem din pricina, că asta atârna dela împrejurările locale. În un sat sunt mai potrivite cele dintâiu, pe când în altul mai potrivite sunt cele de-a doilea.

Noi vom spune cum se se alcătuiască și unele și altele și apoi cetitorii cu chibzuială luând în seamă stările din loc vor hotărî care din două li-ar fi mai potrivit.

Înainte de-a se alcătui magazinul de bucate, fie el ori *reuniune de binefacere* ori *însoțire de negoț*, trebuie să se facă următoarele:

Pregătiri.

Înainte de-a hotărî alcătuirea unei tovarășii în satul nostru, de lipsă este ca bine să ne tragem seama cu împrejurările locale, și înainte de toate să ne punem întrebarea: oare tovarășia asta poate să aibă viață lungă și cinstită în satul nostru?

Când putem răspunde cu **da** la întrebarea asta, atunci numai de cât, fără tândălire, pe lucru se ne punem.

Când suntem în curat cu ce vrem, cu scopul și ținta tovarășiei, la început prin vorbe prietenești se cerne ideea alcătuirii între fruntașii satului.

În vremea când prin sat se cerne ideea alcătuirii unui magazin, cei mai umblați dintre noi pregătesc cu chibzuială *statutele* magazinului.

Atât la magazine, ca *reuniuni de binefacere*, când întreg venitul curat se dă pe scopuri de binefacere, cât și la magazine, ca *însoțiri de negoț*, când venitul curat se împarte între tovarăși drept câștig de întreprindere, compunerea și aprobarea respective imbrocolarea lor este lucrul cel mai de căpetenie și doar cel mai anevoios.

Deoarece însă însoțirile de binefacere și cele de câștig se deosebesc mult unele de altele, în multe privințe, ca să fim pe deplin înțeleși vom vorbi pe rând și de unele și de altele. Rânduirea aceasta a îndrumărilor, ce vrem să dăm, se cere cu atât mai mult, cu cât aceste două feluri de însoțiri se

deosebesc total mai ales prin faptul, că pe când statutele magazinelor alcătuite cu scopuri de binefacere (pentru biserică, școală și altele) trebuiesc *aprobate de ministrul de interne*, pe atunci statutele magazinelor făcute ca însoțiri de câștig *trebuiesc numai imbrocolate la tribunalul competent*. Celelalte deosebiri dintre unele și altele se vor vedea din ce vom spune mai încolo.

După aceste lămuriri putem să vorbim despre:

I

Magazinele de bucate cu scopuri de binefacere care sunt privite ca reuniuni și a căror statute trebuiesc aprobate (întărite) de ministru de interne

Scopul: Din astfel de magazine de bucate agronomul (lucrătorul de pământ) trage mai pe sus de toate trei mari foloase. 1. Dacă ajunge în lipsă de pâine, din magazin primește bucate bune și ieftine și astfel nu e silit să-și bage grumazii în ghiarele cămătarilor neomenoși. 2. Primăvara și toamna când trebuință are de sămânță, o capătă din magazin lesne și bună și astfel nu se îngroașă în datorii ruinătoare. 3. Bucatele puse în magazin aduc camătă, adică cresc mereu. Din venitul acesta își vor coperi unele din cheltuielile ce apasă pe umerii obștei, vor da, spre pildă, de acolo cuincuenalele învățătorilor spre a nu se mai certa oamenii și pentru acest lucru, sau vor da ajutor la plata învățătorului ușurând repartiția pe oameni, sau la plata preotului, cu același scop, se pot cumpăra cele trebuincioase pentru școală și biserică și astfel țeranul scapă de o parte a sarcinilor grele. Sau apoi din venitul magazinului se pot ajuta cei lipsiți se pot milui cei bolnavi și neputincioși și prin asta sufletul ni-se ușurează și calea Cerului ni-o deschidem.

Astfel de magazine, cu *astfel* de scopuri, nu formează nici însoțiri nici societăți pe acții, care se conduc după paragraful *legii comerciale* din anul 1875.

Aceste magazine se socotesc între *reuniunile de binefacere* și se conduc după alte rândueli speciale, după-cum vom arăta.

V. C. OSVADĂ

POMĂRIT

Altoitul repetit.

Oamenii noștri nu prea au obiceiul de a schimba datinile vechi. În unele privințe foarte bine fac, dar în unele nu prea, căci atât datinile vechi cât și cele noue nu pot fi toate bune. La pomărit apoi eu cred că mai bine ar fi să lăsăm modul cel vechiu de cultivare și să ne apucăm de cel nou, adică să ne silim ca toți pomii din grădinile noastre să fie altoiți, fie ei meri, peri, pruni, cireși, vișini, perșeci, caisini (apricozii), gutâi, frăgari și chiar nuci, căci e dovedit, că pomul altoit produce mai iute, dă fructe mai multe, și ca să fie bune le putem întocmi după plac.

În țările culte, precum e Italia, Franța, Germania, se ține lucru de mare răsine a nu ști altoi și nobilita pomii. Acolo găsești grădini cu pomi chiar și pe coperișele caselor. Drumurile, grădinile și câmpurile pretutindenea sunt încungiurate cu pomi. Aș putea înșira sute de sate din cari se vând pe an poame de 30—50 mii fl. Acei oameni harnici s'au deprins de *țși altoiesc pomii de 3 ori*, tot cu de același soi, fiind convinși, că *prin altoire repetită pomul se nobilitează și mai bine*. Că în ce asemănare ne aflăm noi față de ei, nu o mai spun.

Pe când învățasem eu a altoi, în grădina tatălui meu era pădure de pruni petroși (dodoloți) și vr'o 5—6 bestriți, se înțelege nici unul sădit ori altoit, erau rătăciți ei și lăsați din coasă. Venind odată acasă pe feriile Paștilor mă apuc de ei, mai ales de cei tineri, îi tai fără cruțare, altoiesc caisine (apricoză), prune ringlote, grase, ursăști, de Roma, bestrițe mari, după-cum mi-am adus mlădițe dela școală. Tatăl meu privea curios la mine, vedea că altoiesc dar' nu așa cum știa el, i-se părea ceva mai ușor și mai practic. Nu-i venea bine la socoteală că de să întempla ca un pom de cei mari să țină umbră la vre-un altoiu mic, acela era tăiat și scos din rădăcină, astfel grădina noastră devenise o dărimătură ca la Plevna.

După-ce am curățit grădina, i-am săpat, apoi i-am dat în grija tatălui meu, spunându-i ce are a face mai departe. Pe urmă mi-a făcut observația zicându-mi »că ce va fi din altoile tale nu știu, dar' acuma ved că mi-ai

făcut o pagubă mare». — „Adevărat, tată, răspunsei, de aici încolo n'om mai mânca atâta chisăliță de prune și n'om mai face căldări de vinars, dar' ne vom îndulci cu poame mai bune și pe mai multă vreme. O să-ți arăt pentru- ce cheltui D-Ta banii cu mine pe la școală».

Când m'am întors acasă peste vară, altoile erau foarte frumoase, unele crescute aproape de 2 metri și aveau nește frunze late ca palma. După 2 ani au și început a produce poame foarte gîn-gașe. În al 4. an fiind o iarnă de tot aspră, din 36 apricozi mi-a rămas nu-mai unul, acesta însă în anul următor a produs atâtea fructe, încât nici o creangă nu era fără propte. S'au copt pe la St.-Petru, am avut casa întreagă, am cinstit pe la neamuri și pretini și am vîndut din el de 5 fl. Intreg po-mul nu cuprinde loc mai mult de un stîngin pătrat.

Astăzi grădina cea sălbatică de odinioară este plină de altoi cari începînd cu luna lui Maiu și până-ce ninge ne tot dau fructe, unii după alții, pe rînd, și din cari se pot avea mere și pere peste iarnă până eară ajungi la cireșele de Maiu. Câtă bucurie aduce și cum de bine răsplătește o grădină bine îngrijită ostenelele omului, își poate ori-cine închipui.

O învățătură foarte bună ne dă și Sta Scriptură unde zice că: »D-zeu a așezat pe omul cel dintîiu într'o grădină frumoasă, împodobită cu tot felul de

pomi, care se numea raiu». Grădini desfătătoare și plăcute, aducătoare aminte de acel raiu și aducătoare și de mulți creștari, ne putem face și noi Românii cu sutele și cu miile, numai voie și hărnicie să avem!

(Va urma).

IOAN MUNTEAN

- inv. dir.

LEGUMĂRIT

Însămănătatea lui.

Între lucrurile puțin prețuite de poporul nostru e și legumăritul. Deși făcînd numai o mică socoteală, s'ar vedea ce pagubă îi aduce această des- prețuire a legumăritului.

Să luăm de pildă o comună de 200 familii; fiecare familie are lipsă la an cel puțin de 10 cununi (funii) de ceapă, à 12—15 cr., la un loc 1 fl. 20 cr. până la 1 fl. 50 cr. Ceea-ce pentru întreagă comuna s'ar veni 300 fl.

Și totuși nu se află în comunele noastre oameni cari să cultive ceapă macar pentru comuna lor. Dar' apoi so-cotind încă cât mai dăm pentru cele-lalte legumi: ridichi, sămînță de mor-covi, pătrîngei, salată, răsad de varză și altele.

În urma acestora nu e lucru de mirare când auzim, că sunt oameni cari trăesc numai din prăsirea de legumi, și încă trăesc boerește...

Oare n'ar putea și poporul nostru ca macar pentru trebuința sa proprie să-și prăsească legumile trebuincioase?

mandă pentru țeranii știutori de carte, ceti-rea Bibliei, ca cea mai de trebuință hrană sufletească, și se spune, că pe aceasta mai întîiu trebuie să o cetească fiecare.

Nu împărtășim vederile scriselor acestora. A pune Biblia întreagă în mîna unui necăr-turar ca să cetească unde i-se va deschide cartea, nu e bine, fiindcă mai cu samă în le-gea veche va da de pagini întregi neprice-pute de mîntea lui.

A alege însă din Biblie părți anumite sau chiar a-i da *legea nouă întreagă*, ori și numai *evangeliiile*, da, înțelegem, și nu ne în-doim, că *cetirea aceasta îi va fi de un netă-găduit folos.*

Un lucru a uitat însă dl Chendi, scrii-torul acelor șire din »Bunul Econom«, că anume: n'avem traduceri controlate și tre-cute prin revisiunea bisericească. Și d-sa gre-șește foarte mult, când nu găsește traduce-rilor societății engleze alt cusur, decât acela, că limba din »ele e prea puțin românească«. N'a fi chiar așa! Traducerile acelea de bună seamă nu le-a făcut un ardelean, și nu sunt scrise în limba asta de aici, de care d-sale

S'a scris despre legumărit și pre-țul legumilor, zeci de cărți și prin zeci de foi, dar' înzadar, căci cei mai mulți au cetit ori ce, numai despre legumărit nu, trecîndu-l cu vederea, sub cuvînt unii că-l știu, ear' alții că n'au trebu- ință de el.

Astăzi însă, când vedem cu ochii pagubele ce le avem din pricina slăbi-ciunii noastre, cred că vom prețui alt-fel și noi acest lucru. De aceea vom și stărui prin această foaie asupra lui, nădăjduind că nu ne va suna glasul tot în pustie.

Sub »legumărit« înțelegem culti-varea (prăsirea) a acelor verdețuri din-tre plante cari le folosim *pentru a spori puterea nutritivă a mâncărilor și pen-tru a le da un gust mai bun, făcîndu-le astfel mai folositoare sănătății noastre.* Astfel de verdețuri sunt: ceapa, crastaveții, salata, ridichile, pătrînjeii, morcovii, usturoiul, ardeiul, pătlăgelele, fasolea, varza, cartofii, cimbrul, mărariul, țarcănu, leușteanu, hereanu, țelerul, ca-larabele, sfecele, pepenii, șăfranul și a.

Toate aceste verdețuri fiind-că le folosim pentru mîncare se numesc cu un cuvînt »legume«.

Prăsirea legumilor este una din lucrările economice cea mai ușoară, mai mărunță, deși cea mai trebuincioasă și cea mai bună pentru câștig.

Mulți zic că cu acest ram de eco-nomie este de a se ocupa numai fe-meile, eu însă zic că în întîia linie

acum îi vine rău, — la tot casul le-a făcut unul »de dincolo«. Dar' cusurul cel mai mare al acestor cărți este, *că sunt pline de greșeli protestante.* Și defectul acesta noi îl găsim destul de mare, ca să nu uităm a ruga On. Redacție a foi delă Orăștie, să facă aceasta mică îndreptare și *să îndemne poporul să nu cumpere biblia pe care o află de vînzare în ori-ce piață de cărți,* căci nu va găsi în ea adevăratele învețături creș-tinești.

„Asta-i musica ce-'mi place!“

Frații nostri din România au înființat și ei, cu spriginul vistieriei țerii, între altele și o foaie pentru popor, numită „Albina“. Foaia se tipărește la București acum în anul al 3 lea, și avînd prindere, a început cu anul de față a da și premii abonenților, anume tablouri (chipuri) frumoase, pe cari să le poată pune în casă, drept podoabe vrednice. Și cum în România o grijă de căpetenie a școalei și a conducătorilor este cultivarea sim-țămîntelor prețioase a iubirii de țară, de neam și de moșie, și a duhului răsboinic, așa

FOIȚĂ

CÂNTEC

Biată inimă stingheră,
Câte-ai mai nădăjduit!
Și ce dule-a fost credința
Care-atât te-a amăgit!

Tu credeai să afli raiul
Într'o șoaptă de iubire
Și în lumi necunoscute
Visai dulcea fericire.

Dară vezi, periră toate
Când din vis te-ai deșteptat!
Dragă inimă 'ncercată,
Pentru-ce n'ai mai visat?

MARIA CIOBAN

Cetirea Bibliei.

„Unirea“, ziarul bisericesc al fraților gr.-cat. din Blaj, scrie în nrul seu dela 17 Martie următoarele:

„În nr. 9 din »Bunul Econom« se reco-

bărbații sunt chemați a pune în lucrare și acest ram economic.

Timpul începerii lucrării legumăritului este primăvara, până ce nu eșim la lucrul câmpului. Acum se sapă, acum se gunoiește, se fac straturile și chiar se samănă în grădina de legumi.

Oare femeile ce fac pe acest timp?... Ele lucrează toată iarna torcând, spălând, cosând, primăvara țes pânza, ear' bărbații ce fac? Ei zic că iarna le e o greutate, căci afară de grijirea vitelor, n'au nici un lucru. Când e câtră primăvară tot așa, afară că mai duc un car două de gunoiu, ori mai risipesc vreun mușunoiu de pe vre-o livadă. Și cei mai mulți încă au curagiul a învinui pe femei că n'au pus nici o legumă în grădină.

N'ar fi oare bine ca bărbatul în acest timp să pună la cale și acest lucru folositor? El ar avea a săpa, a gunoi, a pregăti aracii pentru fasole, castraveți, pătlăgele ș. a., căci pentru toate are timp. La timp apoi se va apuca cu femeia sa și va face straturile de lipsă în cari va samăna în rânduri regulate toate semințele de legumi de lipsă.

Ear' apoi când bărbații es la plug, femeile dimpreună cu copiii se vor ngriji de udatul legumilor la timp secetos. Și când peste vară în decursul lucrărilor câmpului se va întâmpla întreruperi din cauza ploilor, de ce nu ar sta bine bărbatului a merge cu copiii în grădina de legumi la plivitul burue-

ca fiecare ființă al țării să fie gata a se jertfi în ori-ce vreme și în ori-ce cîș pentru țară și neam, — numită foaie pe lângă că scrie multe lucruri cu atari ascuțșuri, aceasta și-a pus de gând să o urmărească și prin tablourile ce le dă cetitorilor sei. În anul acesta va da două, întâiul înfățișând „*Uciderea lui Mihail-Viteazul la Turda*” prin mâna sacrilegă a simbriașilor lui Basta-Săcuiul, stîrnind simțământul de a nu da mână cu străinii, ci a te feri de ei ca de șerpi, — ear' al doilea este tabloul minunat „*Asta-i musica ce-mi place*”, despre care „*Albina*” ne spune următoarele:

•Hotărîtor moment a fost în istoria noastră contemporană acela, în care s'a hotărît participarea României la războiu (în 1877—78 cu Rușii contra Turcilor).

•Trecuseră aproape două sute de ani în cari soldatul român nu-și mai arătase voinicia. Eram necunoscuți și mai nimeni nu avea încredere în noi. Chiar dintre ai noștri erau unii, cari propuneau să nu luăm parte la luptă, căci nu vom putea rezista.

•O seară din bărbații noștri politici de

nilor și săpatul legumilor, căci atunci e timpul acestor lucrări, ear' femeia se-și poată lucra alte lucruri de casă. Așa trebuiesc aranjate lucrurile, ca să meargă bine.

(Va urma.)

G. MAICAN

ȘTIRI DE TOT FELUL

A 6-a prelegere economică a Reuniunii noastre are loc mâine (Duminică la 12/25 Martie, în comuna Balșa. Tot atunci se va pune aci temelie năci bănci sătești sistem Raiffeisen, fiind poporul aplicat spre aceasta și fiind deja prenotati vre-o 40 de inși cari doresc a intra în însoțire.

Duminica viitoare are loc a 7-a prelegere economică în comuna Sibiușel.

Înștiințări pentru semințe de trifoiu cu preț scăzut, nu se mai primesc la Reuniune.

Pentru cei înștiințați până la termenul ce s'a fost pus și publicat (10 Martie n.) s'a îngrijit de sămînță și o pot ridica în ori-ce zi, prin secretarul sau casarul Reuniunii.

Celor din depărtări li-s'a expedit ieri și azi prin poștă sămînță la câtă s'au înștiințat. Să poștească a o scoate dela poștă!

O mare însoțire pentru valorisarea pomelor și legumilor se planue te în Deva. Pregătirile de lipsă s'au făcut în mai multe consfătuiri ținute în timpul din urmă în Deva. Precum vedem s'a împărțit deja și s'a publicat un apel pentru participare, subscris de un comitet, în fruntea căruia este pus comitele suprem al comitatului Hunedoara, groful Bethlen.

Congregație comitatensă ordinară (de primăvară) e convocată la Deva pe 30 Martie n.

atunci și Regele de azi, atunci Principele Carol, au crezut că soldatul de azi nu se va arăta nevrednic de strămoșii sei din vremea lui Stefan și Mișea. Astfel cu credință în ajutorul Celui de sus, au pornit la luptă; astfel a cântat și poetul Alexandri:

Cât mi-a sta mîna voinică
Pe-a mea pală ostășască,
N'aibă grije de nimică
Țara mea cea românească!

•Războiul s'a început de câtră Turci.

•În ziua de 26 Aprilie 1877 Turcii din cetatea Vidin încep a lovi Calafatul. După aceasta se declară oficial războiul între cele două state. Atunci țermul Dunării se întărește cu trupe române, apoi românești și rușești, mai ales în fața cetăților turcești ca Vidin, Rusciuc ș. a.

•În ziua de 14 Maiu Suveranul nostru merse să inspecteze trupele de pe margine. Ajungînd la Calafat, dete ordin să înceapă artileria a lovi. Indată răspunseră și Turcii din Vidin.

•Atunci Suveranul, ridicînd chipiul ca să salute, zise: „*Asta-i musica ce-mi place!*”

Marilor mori în Ungaria le-a mers rău anul trecut. „Moara-Luiza” din Pesta publicîndu-și la 16 Martie n. bilanțul, arată că a încheiat anul 1899 cu o pierdere de 131.000 floreni (262.000 coroane); Moara cu cilindri a pierdut 150.000 floreni, ear' dintre morile private moara lui Hagemacher a avut pierderi asemenea foarte mari. Numai despre moara „Gizela” a lui Ludovic Kraus se spune că ar fi avut un venit de 160—170.000 fl., ca și în 1898, în vreme ce în 1897 a avut un profit de 300.000. Deci și asta în ultimii doi ani a pierdut pe jumătate.

O nenorocire mare a avut loc pe Dunăre la 19 Martie n. Podul mișcător dela Caloceea rupîndu-se pe când erau mulți trecători pe el, au căzut și s'au înecat în valurile marelui fluviu 25 de oameni, o mulțime de vite și alte lucruri.

Manevrele împărătești vor avea loc ăstan în Galizia, luând parte la ele 4 corpuri de armată: 1, 10, 11 și 6, în două tabere sub comanda archiducilor Francisc Ferdinand și Friedrich.

Pentru sin-dul archidieceșan din Sibiu au mai fost aleși deputați din cler: la Hateg: Tit V. Gheaja, protopresb., la A-Iulia: N. Ivan, asesor cons., la Săliște: I. Drac, protopresb., la Câmpeni: R. Furdum, protopresb., la Sebeș: S. Aldean, protopresb., la Turda: Dr. Eusebiu Roșca, dir. sem.

Di A. S. Păcurariu (preot, Lancrăm) a fost ales în cercul *Iliei*, ceea ce un preot din tractul Dobrei ne cere să rectificăm pentru a nu se crede că fostul lor administrator a fost de dînsii ales acum.

Rusia a oprit ducerea de porci din Austro-Ungaria, pentru pricini sanitare, se zice că b'ne întemeiate.

Despre tînsul rațional al vieii a ținut Duminică în 11 Martie n. prelegere în Măderat un profesor dela școala agronomică din Miniș. Au fost de față mulți ascultători.

•Un puternic și entusiast *Ura!* izbucni din toate părțile și răspuns acestui eroic salut, zice Teodor Văcărescu în istoria sa. Musicile tuturor regimentelor intonară imnul național. Peste tabără și peste baterii adia suflarea vremilor mărețe, zilelor sîrbătorești ale României, când Domnitorii, adevărate căpetenii ale oștirilor, veniau în mijlocul lor spre a ținea calea vrășmașului, a apăra moșia și a încununa cu glorie steagurile românești.

•Acest moment măreț și înălțător îl reprezintă cel de-al doilea tablou al nostru.

•Originalul, lucrat de vestitul pictor englez Schöenberg, care a asistat în războiu și a văzut toate cele petrecute, se află în galeria M. S. Regelui în palatul din București.

•Este o operă admirabilă. Execuția copiei cromo-litografice se datorește atelierului Carol Göbl.

SENTINȚE

De ținut minte.

Omule viclean e ca soarele de toamnă, care zîmbește dar' te înșală.

Lupi în piele de mîei. În 17 Martie s'a făcut în dieta ungară între altele vorbă și despre treburile agriculturii. Multe s'ar putea spune la această chestie mare pentru țară și mult bine s'ar putea face economilor țerii cu stăruință și sprigin de sus, — dar, — durere, oamenii din parlament vorbind și despre acest lueru, n'au putut eși din greselile lor vechi și mari, de-a întortochia lucrurile, de-a zice se se facă una pentru a se ajunge alta. Miezul doririlor acestor părinți ai patriei a fost: se se înființeze cât de multe *însoțiri* de tot felul economice, puse sub scutul oamenilor statului și anume mai ales printre naționalitățile nemaghiare, căci, zice, „ele ar fi foarte potrivite pentru a câștiga pe naționalități pentru ideea statului național maghiar... Adecă se facem însoțiri botezate „economice“, ca se urmărim prin ele scopuri politice. Oamenii nostri se-și însemneze aceste mărturisiri ca se știe ce ținută se arate față de atari însoțiri economice“.

Doi doctori învățați francezi cred că au aflat leacul de vindecare a boalei uscate (ofiteei), pregătindu-l din sucuri de carne de vită.

Rusia face pași înceti, acuși nesimțiți, dar siguri întru mărirea puterii sale cuceritoare. Acum a luat dela Bulgaria ca „în arîndă“ portul (stație pentru corăbii) orașului Burgas pe țărmul Mării-Negre. Prin asta Rusia a pus piciorul peste mare pe țărmul bulgar și pasul poate avea într'un viitor oarecare mari urmări, pe care le vom simți mai ales noi, Ungurii și Românii, ce cădem între marea slavă dela Miază-Noapte și cea dela Miază-Zi... Foi frunțase ungurești scriu articli de spaimă, și poate nu fără cuvînt.

Secerătorii cruțați. Comanda supremă a armatei a dat îndrumare comandelor de întregire, că de vreme ce marile manevre împărătești cad estan tocmai în dricul secerișului, se fie samă de aceasta și se cheme la manevre dintre rezerviști mai ales de aceia cari nu se ocupă cu economia câmpului, ear' pe aceștia se-î cruțe.

Pentru biserica gr-or. nouă din Petroșeni s'a făcut colectă în toate părțile și s'au adunat ajutoare frumusele. Dl paroch Avram Stanca publică mulțumită publică contribuenților, din care reese, că pentru procurarea celor de lipsă în lăuntrul bisericii s'au adunat în Brașov dela 20 de contrib. 63 cor. 40 bani; dela 22 contrib. din Arad 119 cor. 40 bani; dela 14 contrib. din Pecica 22 cor. 10 bani; dela 20 contrib. din Nadlac 41 cor. 48 b.; dela 13 contribuți din Caransebeș 64 cor.; ear' mai mulți preoți au strins cu discul în bisericile lor pentru ajutorarea parochiei Petroșeni la împodobirea casei Domnului. Tuturor se exprimă călduroase mulțumiri.

Guvernul german a luat măsuri în înțelesul cărora numai carnea de porc feartă și osinza topită e iertat se între în țară din străinătate.

Convocare. Membrii ordinari, respective activi și ajutători ai „Reuniunii române de cântări din Hațeg“ sunt prin aceasta cu toată stima invitați a lua parte la adunarea generală, ce se va ținea în 25 Martie 1900, la 3 ore p. m., în localul Reuniunii.

Obiectele de pertractare:

1. Deschiderea adunării prin președinte.

2. Raportul secretarului. 3. Raportul casarului. 4. Raportul economului. 5. Exmiterea unei comisii pentru censurarea rapoartelor. 6. Abzicerea comitetului și darea abso-lutorului pe anul 1899. 7. Alegerea noului comitet pe anul 1900 până la adunarea generală următoare. 8. Statorirea bugetului pe 1900. 9. Exmiterea a 2 membri pentru verificarea protocolului.

La această sedință sunt rugați a lua parte toți iubitorii artelor frumoase, cari ar îmbărbăta cu prezența dinșilor membrii activi la ajungerea țintei care o urmărește Reuniunea.

Hațeg, 14 Martie 1900.

Dr. G. Suciu,
președinte.

Ioan Muntean,
secretar.

Cărți bune. A apărut în a doua ediție folositoarea carte:

„Legea veterinară; leuirea vitelor și boalele lipicioase“, scrisă de Bela Tormay, tradusă românește cu îngrigirea „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu-lui“. O carte de mare folos pentru economi și peste tot pentru toți câți țin la casă vite. E tradusă cât se poate pe înțelesul poporului. Prețul 40 cr. (80 bani) și 5 cr. de porto.

„Povețe pentru stîrpirea gândacilor de Maiu“ este altă broșură, scoasă de comitetul Reuniunii agricole din Sibiu, și se capătă cu 5 cr. (10 bani).

A se cere amîndouă la comitetul Reuniunii agricole române din Sibiu.

„Viieritul sau cultivarea viței de vie“ de Petru Vancu, învățător. Cu nume-roase figuri intercalate în text.

Este o cărticică de 90 pagine, eșită din tipar la 1898 în Arad, descriind în sir și cu înțeles cultivarea viiei; anume a viței americane ca cea mai împotrivoitoare filoxerei. Vorbește despre cultivarea ei în timpul iernii, apoi primăvara despre sădirea, săparea, lega-re, altoirea și prăsirea ei prin altoire; ce avem vara de făcut, ce toamna, cum se face tunderea viței, botășirea, îngroparea; apoi despre cultivarea îndeosebi a a viței altoite în toate anotimpurile, despre *inimicii* viței de viie: filoxera, pernospora și despre cum se te aperi contra lor, stropirea etc.

E o bună povățuitoare a cultivatorului de viie și nu e nici o lucrare în viie care se nu fie descrisă destul de temeinic aci.

O recomandăm cu căldură cetitorilor nostri ce se deprind ori doresc a se deprinde cu viieritul.

O broșură 1 coroană, și porto. A se cere la autor în Măderat,

PREȚUL BUCATELOR

Piața din Hondol

— la 17 Martie n. 1900. —

Grâu frumos ferd. a 30 l. 1 fl. 70 cr.
Ovės, ferdela cu 50 cr.
Cucuruz, ferdela cu 1 fl. 15 cr.
Fasolea, ferdela cu 1.20 cr.
Cartofi (grumgene), ferdela cu 60 cr.
Vin nou, litrul cu 30—40 cr.
Mere, ferdela cu 60—70 cr.
Carne de vită, 1 klgram cu 40 cr.
Brânza, nouă 1 kl. cu 48 cr.
Oue, 8 cu 10 cr.

Piața din Bistrița

— la 20 Martie n. 1900 —

Grâu frumos, ferdela de 20 litre . . . 1 fl. 15 cr.
Ovės, ferdela cu 40—48 cr.
Cucuruz, ferdela cu 68—80 cr.
Fasolea, ferdela cu 60—75 cr.
Cartofi (grumpene) ferdela cu 40 cr.
Nuci, ferdela cu 1.10—1.40
Carne de vită, 1 klgram 36 cr.
Carne de porc, 1 „ 40 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 40 cr.
Slănină svîntată 1 kl. cu 70 cr.

Piața din Dobra.

— la 20 Martie 1900. —

Grâu frumos, ferd. de 30 lit. cu 1.40—1.50 cr.
Săcară, ferdela de 30 litre cu 1.10—1.20 cr.
Orz, ferdela cu — cr.
Ovės, ferdela cu 48—65 cr.
Cucuruz ferdela de 30 litre 1.20 cr.
Fasolea, ferd. de 30 litre cu 1.30 cr.
Cartofi (grumpile) ferdela cu 45—50 cr.
Vin nou, litrul cu 30—40 cr.
Nuci, ferdela cu — cr.
Carne de vită, 1 klgram cu 40 cr.
„ „ porc, „ „ „ 48 cr.
Slănină proaspătă 1 kl. cu 60 cr.
„ svîntată 1 „ cu 70 cr.
Brânză nouă 1 „ cu 50 cr.
Pui de găină, părechea cu 50 cr.

Întrebări

și

Răspunsuri

Întrebarea 8. Vă rog se-mi spuneți ceva doctorie mai bună împotriva guturailui. pe la noi babele te atumă cu unghi de cal și alte minuni, dar' nu fac parale.

St. B.

Răspuns. Un doctor vestit încre-dințează că, dintre toate doctoriile cari se iau pentru guturaîu, nici una nu e mai bună ca *zama de lămăe*. Storci zama de lămăe într'o lingură, ori mai bine în pumn și apoi o tragi pe nas. Zama trebuie se între în nas până ajunge în gâtleej. Dintru 'ntăiu simți usturime, strănuți de 2—3 ori, apoi suflă nasul cu putere și mai tragi încă odată zama de lămăe. Se fi sigur că guturaîul o ia la sănătoasa, nemai așteptând se-l mai cînstești și a doua oră cu lămăe. „A.“

Posta Redacției.

Dlui A. S. în P. Rugăm scuză, că în lipsa de spațiu, acum când dăm mai mult loc materialului economic, — publicăm numai în estras mulțumita. În altă vreme îi făceam loc.

Dlui P. V. în Măderat. Trimite căeva, d. e. 20—25. Dar' nu bucuros primim atari comisioane, fiind împreunate cu neplăceri.

„Carpații“ nu se publică. Încercare prea ne-reușită, și ca formă și ca fond.

Comitetul de redacție:

Președinte: Dr. Ioan Mihai.

Membrii: Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihaiu Danil David și Constantin Baicu.

Proprietar - editor: IOAN MIHAIU

Redactor respons.: IOAN MOȚA

„ARDELEANA“

institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Nr. 16—1900 plen.

(37) 2—2

Convocare.

P. T. acționarii institutului nostru, prin prezenta se invită la

a XIV-a adunare generală ordinară,

care va avea loc **Joi, în 29 Martie st. n. 1900, la 10 ore înainte de amiază**, în localul institutului, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării.	7. Regulamentul pentru comitetul de supraveghere.
2. Presentarea a) raportului direcțiunii, b) raportului comitetului de supraveghere; c) bilanțului anual.	8. Regulamentul de serviciu pentru funcționarii institutului.
3. Decidere asupra bilanțului și rapoartelor întrate.	9. Eventuale propuneri întrate conform statutelor.
4. Împărțirea profitului curat	10. Exmiterea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.
5. Alegerea direcțiunii, conform statutelor modificate.	
6. Întregirea comitetului de supraveghere prin alegerea a doi membri ordinari; eventual alegerea comitetului întreg pe durată de 3 ani.	

P. T. domnii acționari, cari doresc a lua parte la adunare, sunt rugați a se conform dispozițiilor §-lui 20 în ce privește depunerea acțiilor la cassa institutului.

Din ședința plenară a direcțiunii, ținută la 23 Februarie 1900.

N. Vlad m. p.,
președinte.

Dr. Mihu m. p.,
director.

Active.

Contul bilanțului.

Passive.

	cor.	fil.		cor.	fil.
Cassa în numerar	37514	74	Fonduri proprii:		
Capital restant	23070	—	Capital social	cor. 500.000.—	
Efecte publice	134711	—	Fond general de rezervă	175.527.08	
Efectele fondului de pensii	29863	02	Fond special de rezervă	98.812.46	
Împrumuturi pe cambii cu giranți	1111522	80	Fond de pensii	29 863.02	804202 56
Împrumuturi pe cambii cu acop. hipot.	534550	—	Interese anticipate pro 1900		24408 76
Împrumuturi pe hipotece	425054	16	Avansuri dela banca austro-ungară . cor. 15.000.—		
Împrumuturi pe obligațiuni cu caventați	312567	88	Cambii reescomptate	173.348.—	
Împrumuturi pe efecte publice	1936	—	Depuneri spre fructificare	1.800.616.79	
Realități	178232	06	Dividende neridicate	406.66	1989371 45
Mobiliar cor. 1247.68			Diverse conturi creditoare	9310	77
după amortisare de 124.76	1122	92	Profit curat	64808	42
Diverse conturi debit. și interese restante	101957	38			
	2892101	96		2892101	96

Spese.

Contul profitului și perderilor.

Venite

	cor.	fil.		cor.	fil.
Interese:			Profit transpus din anul trecut	1542	—
pentru fondul de rezervă	6944.56		Interese:		
» depuneri spre fructificare	90433.47		dela împrum. pe cambii cu giranți	100629.92	
» cambii reescomptate	16763.95		» » pe cam. cu acop. hipot.	39614.40	
» cont-curent	682.88	114824 86	dela împrumuturi pe hipotece	37136.91	
Spese:			» » pe obligațiuni cu caventați	31129.12	
a) salare și marce de prezență	18126.—		dela împrum. pe efecte publice	171.88	
b) chirie, porto, diverse	4898.64	23024 64	dela efecte publice	6285.88	214968 11
Contribuțiuni:			Chirie	4635	76
directă	8976.66				
de 10% dela interese de dep. și comp. de timbru	9386.53	18363 19			
Amortisare:					
din mobilier	124.76	12476 76			
Profit curat	64808	42			
	221145	87		221145	87

Orăștie, la 31 Decembrie 1899.

Ioan Mihaiu m. p.,
membru în direcțiune.

Nicolau Vlad m. p.,
membru în direcțiune.

Dr. Ioan Mihu m. p.,
director executiv.

Romul Nicoră m. p.,
comptabil.

Subsemnatul comitet am examinat contul prezent și l'am aflat în deplină regulă.

Orăștie, la 25 Februarie 1900.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Romul Dobo m. p.

Ioan Lăzăroiu m. p.

Ioan Branga m. p.

ȚIGLĂ NEAGRĂ

patent!

formatul mare (40 cm. naltă și 25 lată) se află depusă în magazin la subscrisul în comună Șibot (Alkenyér), fabricațiunea renumitei fabrici **Bohn & Comp.** din Lugoj.

Se vinde din loc cu **38 fl. mii.** Stație de cale ferată este în comună.

Constantin T. Viorel,

(39) 3—3

comerciant.

Șibot, (Alkenyér).

Stropitoare de viie!

La subscrisul se pot comanda pentru a fi făcute *stropitori de viie*

mici sau mari.

Cele mari, pentru pus în spate, costă **13 floreni una.**

Cele mici, de mână, de câte 1 litru una, costă **4 fl.**

Se fac din aramă roșie, foarte tari și trainice, și iau chezeșie pentru ele pe câte 2 ani.

Cea mare e de ajuns odată umplută cu apă pentru o viie mai mică, — cele mici ajung și ele una la 100 de vițe.

S. Birtler

Strada Ferăriei Nr. 6

în **Orăștie.**

(42) 2—4

Szám 29—1900 vh.

(43) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a hátszegi kir. járásbíróság 1899. évi Sp. II. 825/3 számú végzése következtében Chetzan Péter javára Rosinszky László s. t. demsusi lakos ellen 450 frt s jár. erejéig 1899. évi decz. hó 17-én fogatosított kielégítési végrehajtás után le és felülfoglalt és 3744 frtra becsült lovak, szekerek, takarmány, loszerszámok, tehenek, gabonaneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. bíróság V. 1253/2 1899. sz. végzése folytán 450 frt tőkekövetelés, ennek 1899. évi május hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 73 frt 25 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközésére 1900. évi április hó 4-ik napjának délelőtti 9. órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak még, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Hátszegen, 1900. évi márczius hó 13. napján.

Szentmiklósy András,
kir. bírósági végrehajtó.

Instituțiune funebrală.

Am onor. a aduce la cunoștința onoratului public că

Instituțiunea mea funebrală

care o am de 20 de ani, am arangiat-o cu totul de nou, și folosind bogatul deposit de articli funebrați a prăvăliei *Ioan Baresy* din loc, — pot răspunde și celor mai mari așteptări.

Totodată asiguriez despre cel mai punctual și ieftin serviciu, atât pe publicul din loc cât și din jur.

Cu stimă

George Brassay.

(2) 3—

„Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie — Szászváros.

Opuri
Bilete de log.
Broșuri
Circulare
Bil. de visita
Invitări
Bilanțuri
Acții
Cap. de epist.
Placate
Ord. de dans
Adrese
Compturi
Note
Pret-Curent.
Anunțuri
Registre
Impr. mate
Couverte
Bilete de cun.
Etc. etc.

Există deja de 12 ani și este provăzută cu tot felul de material necesar, ca ori-care altă tipografie.

Inst. Tipogr. „Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce comande repede și cu prețuri moderate, se îngrijește totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori. Până de present se bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unica tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de binevoitorul sprigin al celorlalte institute rom., precum și al privaților.

